

ПОДАТКОВИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І АУДИТ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ОАОА

Сучасний розвиток підприємств України вимагає використання у своїй діяльності нематеріальних активів, задля забезпечення високого рівня конкурентоспроможності продукції, що випускається, послуг, що надаються.

Нематеріальні активи підприємства – це такі активи, що використовуються підприємством у своїй господарській діяльності більше року та не мають фізичної (матеріальної) форми. До нематеріальних активів відносяться: об'єкти промислової власності, об'єкти, що охороняються авторськими правами, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Використання нематеріальних активів, методологія їх податкового та фінансового обліку здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», Міжнародним стандартом фінансової звітності 38 «Нематеріальні активи», а також Податковим кодексом України.

План рахунків бухгалтерського обліку передбачає для обліку нематеріальних активів активний рахунок 12 «Нематеріальні активи». За дебетом рахунку 12 «Нематеріальні активи» відображається придбання або отримання в результаті розробки нематеріальних активів, які обліковуються за первісною вартістю, та сума дооцінки таких активів, за кредитом - вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або неможливості отримання підприємством надалі економічних вигод від його використання та сума уцінки нематеріальних активів. Крім того, для обліку витрат, що зазнає підприємство на придбання нематеріальних активів використовується рахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів».

Підтвердженням здійснення господарських операцій на підприємстві є оформлені первинні документи. До первинних документів щодо нематеріальних активів відноситься: акт введення об'єкта права інтелектуальної власності, інвентарна картка обліку нематеріальних активів, акт вибуття (ліквідації) об'єкта нематеріальних активів, інвентарний опис об'єктів нематеріальних активів, розрахунок амортизації об'єктів нематеріальних активів та інші.

Податковий облік нематеріальних активів на підприємстві здійснюється відповідно до Податкового кодексу. Підприємство самостійно обирає метод амортизації. Амортизація нараховується протягом строку корисного використання нематеріального активу, який кожне підприємство зазначає в наказі про облікову політику.

Метою аудиту нематеріальних активів є перевірка достовірності первинних даних щодо реєстрації господарських операцій по нематеріальним активам та їх відображення у фінансовій звітності.

Результат аудиторської перевірки оформлюється аудиторським висновком, в якому аудитор висловлює свою думку щодо стану обліку нематеріальних активів на досліджуваному підприємстві.

Таким чином, організація раціонального податкового та фінансового обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємстві відіграє важливе значення, вони повинні здійснюватися відповідно до вимог чинного законодавства та забезпечувати реєстрацію всіх господарських операцій щодо нематеріальних активів своєчасно та у повному обсязі.